

1 **Kønsforskelle**

2 **A Mænd i toppen og bunden af samfundet**

4 Alle statistikker viser, at der er flere mænd end kvinder, der er alkoholikere og stofmisbrugere. Der
5 er også flest mænd, der er hjemløse, og der er flest mænd, der sidder i fængsel for mord og vold og
6 røveri og andre lovovertrædelser. Der er flest mænd, der ikke har noget socialt netværk, ligesom der
7 er flest mænd, der begår selvmord. Og generelt har mænd svært ved at klare personlige kriser, fx
8 skilsmisser.

9 Der er også flest mænd, der er ufaglærte, og flest drenge, der klarer sig dårligt i skolen. Og det
10 er de unge mænd, der dominerer i statistikken over trafikulykker og drukneulykker og andre
11 ulykker.

12
13 Til gengæld er der mange flere mandlige end kvindelige professorer. Og der er også mange flere
14 mænd end kvinder med topposter både i det private erhvervsliv og i det offentlige. Der er flest
15 mænd, der er opfindere, og der er flest mænd, der er iværksættere eller drømmer om at blive det.

16 Og selv om der er kvinder, der er formænd for politiske partier, er det mændene, der dominerer i
17 politik. Der er flere mænd end kvinder i folketinget, og der er mange flere mænd end kvinder i
18 kommunalpolitik. De fleste borgmestre er også mænd.

19 Mændene dominerer kunstlivet på topplan, og mændene dominerer konkurrencesporten. De
20 fleste mænd elsker udfordringer, og de kan godt lide at udfordre sig selv. Og så er de ikke bange for
21 at konkurrere eller bruge albuerne. De er også tit meget nørdede. I øvrigt er mænd de bedste kokke.

22
23 Hvorfor er det sådan? Nogle eksperter mener, at meget af forklaringen skal findes i barndommens
24 legekultur. Drengenes legekultur er helt anderledes end pigers. Pigerne leger rollelege, mens
25 drengene konkurrerer på alle planer fra de er helt små. Hvem har ikke hørt en lille dreng sige: *Min*
26 *far er stærkere end din far*. De konkurrerer om, hvem der kan løbe hurtigst eller klatre højest op i et
27 træ. De konkurrerer om at vinde i computerspil, i skak, i fodbold osv. osv. Fra starten fascineres de
28 af insekter og af tekniske apparater. Alt sammen er noget de tager med ind i deres voksenliv og i
29 deres karriere. Det gælder om at præstere. Men hvis mændene ikke synes, at de præsterer
30 tilstrækkeligt, har de langt større risiko for at nå bunden af samfundet end kvinderne.

31

1

2 **Kønsforskelle**

3

4 **B Køn og søvn**

5 A-mennesker har det bedst med at stå tidligt op og gå tidligt i seng. Med B-mennesker er det lige
6 omvendt, de vil helst sove længe og gå sent i seng.

7

8 Generelt ændrer vores døgnrytme sig i løbet af livet: små børn sover tidligt og vågner tidligt,
9 teenagere går sent i seng og står sent op (hvis de ikke skal i skole), og ældre mennesker vågner
10 tidligere og tidligere.

11 I puberteten udvikler hjernen og kroppen sig meget, mens teenagerne sover. Det giver træthed
12 om morgenen og mere energi om aftenen, så selv om teenagere går tidligt i seng, kan de ikke falde i
13 søvn. De har brug for 8-10 timers søvn hver nat, men det er ikke alle, der får det, og så er de trætte i
14 skolen eller på uddannelsen – hvis de ikke kommer for sent eller pjækker. Manglen på søvn kan
15 give koncentrationsbesvær, indlæringsproblemer og humørsvingninger. Da det er flest drenge og
16 mænd, der er B-mennesker, er det dem, det går mest ud over, at skolen og ungdomsuddannelserne i
17 Danmark som regel starter undervisningen klokken otte om morgenen.

18

19 En ny undersøgelse *Søvn – ægteskab, indkomst og helbred* har vist, at mænd, der er A-mennesker
20 og lever sammen med en kvinde, der er B-menneske, har størst chance for et stabilt parforhold, der
21 varer i mange år. Forskningen viser også, at A-mennesker tjener mere end B-mennesker. Og hvad er
22 så forklaringen på det? Én forklaring kunne være, at A-menneskers døgnrytme passer bedst til
23 arbejdsmarkedet. En anden forklaring kunne være, at A-mennesker opfattes som mere
24 disciplinerede end B-mennesker, og det er vigtigt for en mand. Men det har ikke været forskernes
25 opgave at finde forklaringer i denne undersøgelse.

26

27 Et anden ting, undersøgelsen har vist, er at under 10 % af alle danske par går i seng eller står op på
28 samme tid til hverdag. Den har også vist, at kvinder i gennemsnit sover 13 minutter mere end mænd
29 i døgnnet. Og forklaringen på det? Den giver undersøgelsen heller ikke, men andre forskere mener, at
30 det måske skyldes, at kvinder i perioder af livet arbejder mere end mændene, når man regner
31 arbejdet med børnene og hjemmet med, og at de derfor har brug for mere søvn.

32

33 Søvneksperter anbefaler, at voksne sover ca. otte timer hver nat. Men det gør kun en tredjedel af
34 den voksne befolkning ifølge undersøgelsen.

35

36

37

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47

Kønsforskelle

C Arbejde, løn og køn

Ligeløn. Lige løn for lige arbejde. Selvfølgelig har vi ligeløn i Danmark, i hvert fald på papiret. Det blev indført i 1976. Og lovgivningen mod kønsdiskriminering har ført til, at der er meget få sager om forskelsbehandling af mænd og kvinder. Men hvad med lige løn for arbejde af samme værdi? Det er ikke så lidt vanskeligere, og her er der mange flere sager om forskelsbehandling.

Men hvorfor er der stadig så stor forskel mellem mænds og kvinders løn? Og det i et land som Danmark, hvor erhvervsfrekvensen for kvinder er en af de højeste i Europa! Det er der mange forklaringer på. Den mest almindelige er, at arbejdsmarkedet er så kønsopdelt. Det danske arbejdsmarked er faktisk et af de mest kønsopdelte i hele Europa. Kun 15 % af danske mænd og kvinder arbejder i job, hvor kønsfordelingen er nogenlunde fifty - fifty.

I typiske kvindefag som sygeplejerske, pædagoger og blandt lærere er der meget få mænd. Til gengæld dominerer mændene i håndværksfagene. Det har de altid gjort. Der er dog undtagelser. For eksempel er der kommet mange flere kvindelige malere i de senere år, så der nu er omkring 40 % i faget, der er kvinder.

Inden for de længerevarende uddannelser er der nu fag, der tidligere var mandsdomineret, som nu er kvindedomineret. Fx er de fleste unge farmaceuter og dyrlæger kvinder, og inden for medicin er det over halvdelen af de nyuddannede læger, der er kvinder. Med andre ord har mange kvinder valgt traditionelle mandefag i stedet for traditionelle kvindefag. Men mændene har ikke flyttet sig. Der er næsten lige så få mænd i traditionelle kvindefag i dag, som der var tidligere.

Og hvilken betydning har det kønsopdelte arbejdsmarked så for lønnen? Hvorfor er mandejobs bedre betalt end kvindejobs? Mange mener, at det arbejde kvinder står for generelt bliver undervurderet og derfor ikke bliver betalt så godt som mænds arbejde. Det betyder selvfølgelig også noget, at flere kvinder end mænd arbejder i det offentlige, hvor lønningerne traditionelt er lavere end i det private erhvervsliv.

Et tredje aspekt, der har betydning for lønnens størrelse, er måden kvinder og mænd forhandler individuel løn på. Kvinder er tit meget mere tilbageholdende med lønkrav end mænd.

Lønforhandlinger har været mændenes domæne i århundreder. I lønforhandlinger er det mændenes normer og principper, der dominerer. Lønforhandlinger er en kamp, en konkurrence, som det gælder om at vinde. Og her føler mange flere mænd end kvinder sig på hjemmebane.

Og hvorfor er mændene så ikke interesseret i kvindefagene? Er lønnen for lav? Er prestigen for lille? Er mændene bange for at blive feminiserede?

Et andet spørgsmål er: Hvordan får man danske kvinder til at interessere sig for de tekniske og naturvidenskabelige områder?